

Božu nóc doma swječić – nyšpor w swójbje z hodownym hračkom, w kotrymž móža wšitcy sobu hrać

Chcemy wam podać namjet, kak móhli patoržicu/Božu nóc doma w swójbje ze spontanje zahratym hodownym hračkom swječić. Trěbne za to su jenož lóšt a wćipnota, so na nowy puć podać!

Material w titce:

słomička, pjerjo, hwězdzičkacy grót, swěčka

Dalši trěbny material (tutón ma poprawom kóždy doma):

1 rubiško (wšojedne, kotreje barby)

3 wěcy, kotrež korčmar trjeba: na př. tołstu móšnju, chošćo, lžicu za warjenje

Hdyž wam za slědowace róle wosoby faluja, móžeće je z klankami abo pleńčatkami narunać (na př. Korčmarjow, pastyrjow, jandželow). Hodža pak so tež pisane nohajcy, kiž sej přez ruku sčehnjeće a kaž rěčne klanki wužiwaće.

Róle, rekwizity a teksty:

powědar: čita tekst a režijowy nawod, zo bychu hrajerjo wědzeli, hdy su na rjedže

Marija: ma rubiško na hłowje a praji: “Bóh budže žno wědžeć, za čo je to dobre!”

Józef: ma tróšku słomy we włosach a praji: “Te tla tkaja, cí Romjenjo!”

pastyr: ma jandželske pjerjo we włosach a praji: “Je so tule kral měra narodził?”

ewtl. **dalšej pastyrjej**, bjez teksta pak

jandžel: ma hwězdzičkwowy wěnc na hłowje a praji: “Njemějće strach. Wam je so džensa narodził Wumóžnik, Jězus, kral měra.”

korčmar: ma tři typiske wěcy za korčmarja při sebi a mjenja wot jedneje wěcy k druhej a praji: “Pola nas je žno wšitko wobsadžene. To njehodži so ničo činić.”

Zhromadźće so k nyšporej na patoržicy/w Božej nocy tam, hdžež je to za was najprihódnišo (w stwě abo wonka při wohenju abo ...). Rozdžělće sej róle, předrasće so abo waše klanki a hižo móžeće započinać.

powědar: Swjećimy hody a smy so tu w mjenje Wótca a Syna a Ducha Swjateho zhromadźili.
wšitcy: Amen

powědar: Modlimy so zhromadnje:
Dobry Božo, powědamy sej wo hodownym dźiwje.
Powědamy sej stawiznu, kotraž je so před wjace hač 2000 lětami stała
a kotraž nam mocy dawa,
kotraž čłowjekam znowa sonić da wo měrje
a nam zmužitosc a nadžiju dawa.
Luby Božo, budž Ty při nas! Amen.

powědar: Spěwamy zhromadnje kěrluš z Wosadnika čisło 306 “Zešla je krasna róža”.

powědar: Haj, w nocy je so wón stał, tón dźiw w Betlehemje, wo kotrymž chcemy sej nětko powědać a jón předstajić.
Póje ze mnu do jednoho kraja, dołho před našim časom, do Judeje!
Je to rjany kraj, hdžež su wysoke hory, zelene doły, haj, samo morjo tam je. Je tam wjele małych wjeskow a sydlišćow. Jednori ludžo tu bydla: rjemjelsnicy, burja, wikowarjo, rybarjo, pastyrjo.
W stolicy Judeje, w Jerusalemje, su wjetše domy a samo krala tam maja. Ale wón nima žno dawno ničo wjace k prajenju, přetož tule postajeja hižo cyłu chwilu Romjenjo. Romscy wojacy ćahaja po dróhach. Kejžor Awgustus z Roma je jich sem pósłał. Chce, zo ludžo dawki płaća, zo by wón hišće bohatši a móčniši był.
Tohodla přikaza kral Awgustus ludžom w Judeji: “Dajće so do lisćinow zapisać! Dźiće do městow a wjeskow, hdžež sće so narodžili a prajće zapisowarjam waše mjeno!” Kejžor w Romje móže tak cyły lud zličić a hišće wjace pjenjiz wot ludži dóstać.
W tutym času je w Judeji, w měsće Nacareće, žiwy ćesla z mjenom Józef. (*Józef stanje a so pokloni*) Je slubjeny z wulkotnej žonu, z Mariju. Marija nosy w svojim žiwocie dźěčko a wjeseli so, zo so wone bórže narodži. (*Marija stanje a so pokloni*) Jako Józef wo kejžorowym přikazu slyši, zo ma so kóždy w svojim ródny mjesće abo wjesće do dawkowych lisćinow zapisać dać, so wón jara zamjerza:

Józef: (*stanje a dypnje z pokazowakom na swoje čolo:*) Te tla tkaja, ći Romjenjo!

powědar: Marija so jenož tak džiwa přez swojeho slubjeného. Tola Józef jej rozjasni: “Dyrbimy so nětko z Nacareta do Betlehema na puć podać, ja pochadžam tola z Betlehema!” Marija pak nima poprawom žane mocy wjace za tajke napinace pućowanje. Tohodla Józef stajnje a zaso praji:

Józef: (*rozhorjeny, třase z pjasćomaj a dypnje sej znowa z pokazowakom na čolo:*) Te tla tkaja, ći Romjenjo!”

powědar: Marija pak wozmjje sej swojeho slubjeného Józefa do rukow a praji wujednawajcy:

Marija: (*měrnje*) “Bóh budže žno wědžeć, za čo je to dobre!”

powědar: Marija ma prawje, wšo swarjenje a mjerzanje ničo njepomha. Přikaz kejžora je skónčnje přikaz kejžora! Tak so wobaj na pućowanje přihotujetaj. Dyrbitaj z tym ličić, zo staj někak tydžeń po puću. A dokelž je Marija zańdžena, móže to samo dlěje trać. Mjeztym, zo sej předstajimy, kak dołho staj Marija a Józef po puću, spěwamy zhromadnje:

wšitcy: Józef z Mariju sam po kraju dže, ... (spěw wot M. Nasticcyneje a M. Weclichi)
Tekst namkaće na přichodnej stronje, awdijo [->tule<-](#)

Hospodupytanje

słowa: M. NASTICCYNA, melodija: M. WECLICH

nutrnje

Jó - zef z Ma - ri - ju sam po kra - ju dže,
hi - żo je po - zdže, puć da - lo - ki je.
Py - ta - taj da - le, hdže mó - że - taj spać.
Ni - hdže njej' měst - na za swja - tu mać.

2. Zrudna Marija za Józefom dže.
Wona so praša:
»Hdže dowjedźeš mje?«
Józef jej praji:
»Chěť do hródže pój!
Zastup, Marija, tu wostanjemoj.«
3. Józef Mariju nět za ruku wza,
niska a cěmna je ta hródzička.
Wóslík tam steji,
a wol zaruje:
»Witaj, Marija! A njeboj so mje!«

powědar: Skónčnje do Betlehema dóndžetaj. Je hižo wječor pozdže. Marija a Józef pytataj za jednej stwu a ložom k spanju. Kłapataj wo wjele durjow. (*Marija a Józef chodžitaj po bydlenju a klepataj wo wšelake durje*) Ale nchtó jeju nutř njepuści. Nchtó nima městno za njeju. W “Kral Dawid hotelu” swěci so swěca. Józef wo durje zakłapa. Durje so wočinja. Korčmar stupi před dom a hnydom zaso do duri a třase z hłowu:

korčmar: (*postajowajcy, skrótko wotmołwjejo*)
“Pola nas je žno wšitko wobsadźene. To njehodži so ničo činić.”

powědar: Józef a Marija čehnjetaj dale. W hotelu “Awgustusowy wotpočink” zda so tež być poměrnje poľne, ale Józef njeda so zatrašić. Zmužiće wón tež tu wo durje zakłapa. Durje so wočinja. Korčmar hlada na Józefa, potom doooooľho, jaaaara doľho na Mariju. Na to zaprasnje durje. Přez durje je słyšeć:

korčmar: (*tróšku nerwowany*)
“Pola nas je žno wšitko wobsadźene. To njehodži so ničo činić.”

powědar: Józef je zludany a rozhorjany. Tajkale lózyskosć, kaž so z nami wobchadźa!
Józef swari ze sadu, kotruž džensa nastajnosći wospjetuje:

Józef: (*rozhorjeny, dypnje sej z porstom na čolo:*)
Te tla tkaja, či korčmarjo!

powědar: Marija pak je, kaž stajnje, ľahodna a zjednanliwa, wona je wulkotna žona, tajka, kajkuž sej kóždy přeje.

Marija: *(měrnje, zdychnujo)*

“Bóh budže žno wědžeć, za čo je to dobre!”

powědar: ... Marija zdychuju praji a čehnje swojeho slubjeného k přichodnej chěžce.

“K dobremu pastyrjej” steji při małej hospodže. Marija zakłapa wo durje, dokelž je Józef cyle zmotany, njemóže za wěrnó měć, zo nochce jim nihtó nócłěh poskićić. Korčmar jimaj wočini a mučnje bórboli, prjed hač je docyła pohladał, štó před nim steji.

korčmar: *(wučerpany)*

“Pola nas je žno wšitko wobsadžene. To njehodži so ničo činić.”

powědar: Ale potom pak tola hišće raz dokładnišo hlada a widži, zo steji před nim žona, kotraž je krótko před porodom. “Mój Božo”, sej wón myslí, “ta wboha žona!” Wón dže na dwór a jimaj přikiwnje. “Tule zady”, wón praji a pokaza jimaj mału hródz zady domskeho. “Tu je městno, tu mataj znajmjeńša třechu nad hłowu. Tu móžetaj wostać a sčínaj sej tak přiódnje kaž móžno. Přiúdu za chwilkú pohladać ...”

Mjeztym, zo je korčmar wotešoł, sej Marija a Józef w hródzičce přiódnje přihotujetaj *(Přihotujće sej městno za Mariju a Józefa tak, kaž so wam to najbóle lubi. Wašej fantaziji njesu hranicy stajene.)*

Spěwamy zhromadnje spěw:

Mólčkich hody - A mama, maćerka (wot M. Nasiccyneje a M. Weclichi)

Awdijo namakaće [->tule<-](#)

Mólčkich hody

A mama, maćerka,
synka powija, kładže do kortka.
A mama, maćerka.

E meme, w Bethlemje
městna njeběše, šta je do hródže.
E meme, w Bethlemje.

I mimi, jandželki
su tam spěwali, Boha chwalili.
i mimi, jandželki.

O momo, pastyrjo
česća džěćatko, w nocy witajo.
O momo, pastyrjo.

U mumu, k džěćatku
ja tež poběhnu a dar donjesu.
U mumu, k džěćatku.

Y mymy, a tež wy
pójće k maćerce, džěsću na hody!
Y mymy, a tež wy!

powědar: Marijine dźěcatko so w hródzi narodži. Józef je cyle rozpjeršeny. Wón docyła njepytnje, zo ma lutu słomu we włosach. Hlada jenož na Mariju a nowonarodžene dźěcatko. Mjenujetaj dźěcatko Jězusa, štož rěka: Bóh wumóža. Wěritaj, zo je Bóh jeju wuslyšal, jako běštaj w nuzy a stwu za noclěh pytaštaj. Wěritaj tež do toho, zo wuslyši Bóh wšitku druhu nuzu, wšo prošenje a žaloscenje. Wobaj so dźiwataj, zo je nětkole najprjedy raz wšitko w porjadku. Měr za mału swójbu, městno k spanju. Měr začehnje do tuteje małeje chudeje wjeski.

Powědar zaswěći swěčku.

Wšitcy spěwaja zhromadnje kěrluš: wosadnik č. 274 – Čicha nóc, swjata nóc

(Hdyž je wam stawizna pře dolha, móžeće ju skrótsić a z próstwami na 6. stronje nyšpor dale swječić.)

powědar: Njedaloko hródze su pastyrjo při svojich wowcach. Wonka je poměrnje čma a zyma. Tohodla so pastyrjo hromadze zesydaja, ale woni dyrbja jara kedźbować. W tajkich nocach přińdu husto wjelki a druhdy tež wowcy zakusaja. To njesmě so stać! Nadobo stanje so něšto njewšedneho: Wonka je cyle swětło. Swětło, kaž by wodnjo było, rozprěstrěwa so dokoławokoło. Pastyrjo so stróža. Wyše sebje wuhladaja njebjesku postawu, jednoho jandžela. Jandžel so směje a swěći so sam kaž najswětliša hwězda. Wón praji:

jandžel: *(wjesele a cyle zahoriće)*
“Njemějće strach. Wam je so džensa narodził Wumóžnik, Jězusa, kral měra.”

powědar: Jandžel powěda hišće dale a praji wjele spodziwneho wo tutym porodze:
Zo je to jedne cyle wosebite dźěco a zo přińdže wone wot Boha.
Zo budže wone wšěm čłowjekam wjeselo přinjesć.
Zo je wone znamjo za to, zo je Bóh čłowjekam cyle bliski – runje w džensnišej nocy.
A zo Bóh tak wšitkim ludžom praji: Ja was njewopušču, nic wodnjo a nic w nocy, nic w žiwjenju a nic w smjerći.
Jandžel praji lute tajke wěcy, ale pastyrjo to njezrozumja. Hladaja kaž woł na nowe wrota. Jedyn z nich praji: Kak? ...

pastyr: *(suka z ramjenjomaj, hlada so prašejo do kola)*
“Je so tule kral měra narodził?”

powědar: Jandžel so dźiwa, zo pastyrjo jenož tak wokoło steja, jako njeby so ničo stało. Tohodla praji wón hišće raz to, štož ma wón jim prajić:

jandžel: *(energisce)*
“Njemějće strach. Wam je so džensa narodził Wumóžnik, Jězusa, kral měra.”

powědar: Potom macha ze swojimaj křidleškomaj a pokaza cyle rozpjeršeny na směr Betlehem. Jedne pjerjo pušći so ze swjeho lěweho křidleška a padnje jednomu z pastyrjow na hłowu. Potom so jandžel wotsali. Kaž wot błyska dyrjeny, pohibuje so pastyr, kotremuž je pjerjo na hłowu padnyło. Wón při kiwa tamnym pastyrjam a čěri přeč do nocy, na směr Betlehem. Betlehem dospěwši, pyta za pokiwami, hdže móže nowonarodžene dźěco namakać. Ale kak dyrbiš w połnym měsće dźěco namakać, wo kotrymž ani njewěš, hdže wone je, kak wupada a što staj jeho staršej?

korčmar: *(wostudle)* Pola nas je žno wšitko wobsadžene. To njehodži so ničo činić.”

powědar: ... praji jedyn z korčmarjow, kotrehož pastyr narěči a so jeho woprašaja:

pastyr: *(njewěsće)* “Je so tule kral měra narodził?”

powědar: Hdžežkuli pastyr tež pyta, wón žanoho krala měra a žane nowonarodžene dźěcatko njenamaka. Nadobo wuhlada wón zaso te spodziwne swětło, kotrež je hižo wonka na polu dožiwił. Ma je před sobu. Zezady małeje hospody wone z hródzički swěći. Spěšnje sej wón tam doběhnje. Hižo zdaloka slyši płakanje dźěsća. “To tla móžno njeje”, sej pastyr myśli. “Tu w tej hródzičce? Kral měra, na kotrehož cyły swět čaka? To tla mi nchtó njewěri!” Wón doběhnje k hródzičce, zakłapa, wočini durje ...

pastyr: *(rozpjeršeny)* “Je so tule kral měra narodził?”

powědar: ... a je ze swětła małeje swěčki, kiž pódla žłobika steji, cyle rozswětleny. W žłobiku leži nowonarodžene dźěcatko. Pastyr wočihnje, kaž tež Marija a Józef a jandžel, kiž je sej hižo dolećal a na dźěcatko hlada. Marija posměwa so na pastyrja a praji:

Marija: Haj, tule je so wón narodził Bóh budže žno wědžeć, za čo je to dobre!

wšitcy: kěrluš: Wosadnik č. 297 – W Betlehemje na polu

Próstwy: Božo, źórło a spočatk wšeho žiwjenja,
potajna móc, kotraž nas nosy.
Daj nas začuwać, zo sy nam bliski.
Wotewri naše wutroby, sćin nas miłosćiwych.
Wobradžej wšěm ludžom na swěće žohnowane hody.
Budź bliski wšěm, kiž su samotni, zrudni a přesłapjeni.
Budź bliski tym, kiž dyrbja swoju domiznu wopušćić a čekać.
Budź bliski chorym a mrějacy.
Budź bliski wšitkim tym, na kotrychž kóždy mjelčo sam za sebje spomina.
(kóždy mjelčo za sebje přemysli, komu smě Bóh bliski być) – krótka ćišina

powědar: Modlimy so zhromadnje tu modlitwu, kiž je Jězús nam darił:
Wótče naš, kiž sy ...
Žohnuj a škituj nas všehomócný a miłosćiwý Bóh Wótče a Bóh Syn a Duch Swjaty.
Amen.

Wšitcy so mjezsobu žohnuja – kóždy sćini křižik na čolo tamneho.

wšitcy: kěrluš: Wosadnik č. 304 – Bratřiko stań a so zwoblěkaj